RAQAMLI ZAMONDA YOSHLARNING PSIXOLOGIK BARQARORLIGINI SHAKLLANTIRISH: BARQAROR RIVOJLANISH KONTEKSTIDA DOLZARB MASALALAR

Bobajanova Maxliyo Baxramboy qizi
Urganch davlat universiteti magistranti
ORCID: 0009-0002-4180-1798

Annotatsiya. Ushbu tezisda barqaror rivojlanish sharoitida yoshlarning psixologik barqarorligini shakllantirish masalalari tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar ta'sirida yuzaga keladigan psixologik xavf va imkoniyatlar yoritilib, emotsional intellekt, tanqidiy fikrlash va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash tarmoqlarining ahamiyati asoslab beriladi.

Kalit so‘zlar: psixologik barqarorlik, barqaror rivojlanish, raqamli texnologiyalar, tanqidiy fikrlash, emotsional intellekt, yoshlar psixologiyasi.

Yangi O'zbekistonda barqaror rivojlanish strategiyasining muvaffaqiyatli amalga oshirilishi, avvalambor, yoshlarning ijtimoiy-psixologik salohiyatiga bog'liqdir. Zamonaviy jamiyat rivojlanishining dinamik xarakteri, raqamli texnologiyalarning kundalik hayotga chuqur singib borishi yoshlarning psixologik barqarorligiga nisbatan yangicha talablarni keltirib chiqarmoqda.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, informatsion oqimlarning ortishi, ijtimoiy tarmoqlarning ta'siri va raqamli muloqot shakllarining ustunlik qilishi yoshlarda ba'zi hollarda hissiy beqarorlik, tashvish darajasining oshishi va real hayotdagi ijtimoiy aloqalarning zaiflashishi kabi holatlarni yuzaga keltirishi mumkin. Shu bilan birga, xuddi shu texnologik muhit to'g'ri yondashuv asosida yoshlarning kognitiv rivojlanishi, ijodiy salohiyatining ochilishi va o'z-o'zini tanqidiy baholash ko'nikmalarini rivojlantirish uchun katta imkoniyatlar ham yaratadi.

Mazkur tezisning maqsadi — barqaror rivojlanish sharoitida yoshlarning psixologik barqarorligini mustahkamlashning ilmiy-nazariy asoslarini tahlil qilish va amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot jarayonida quyidagi vazifalar belgilandi: raqamli muhitning yoshlar psixikasiga ta'sir mexanizmlarini o'rganish; psixologik moslashuvchanlikni oshiruvchi ichki resurslarni aniqlash; ta'lim tizimida psixologik-pedagogik qo'llab-quvvatlash modellarini takomillashtirish yo'nalishlarini belgilash.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, yoshlarning psixologik barqarorligini ta'minlashda uch asosiy omil muhim ahamiyat kasb etadi: birinchidan, emotsional intellekt darajasini oshirish, ikkinchidan, tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish orqali axborot oqimini ongli filtrlash qobiliyatini shakllantirish, uchinchidan, ijtimoiy qo'llab-quvvatlash tarmoqlarini (oila, ta'lim muassasasi, tengdoshlar muhiti) mustahkamlash.

Xulosa qilib aytganda, barqaror rivojlanish g'oyasining muvaffaqiyati ko'p jihatdan yoshlarning ichki psixologik resurslariga, ularning o'zgaruvchan sharoitlarga moslasha olish qobiliyatiga bog'liq. Shu sababli, ta'lim va tarbiya jarayonida psixologik xizmat tizimini takomillashtirish, yoshlarga yo'naltirilgan maxsus dasturlar va treninglar joriy etish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylanishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2022. – 464 b.

2. Goleman D. Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ. – New York: Bantam Books, 1995. – 352 p.

3. Выготский Л.С. Психология развития человека. – М.: Смысл; Эксмо, 2005. – 1136 с.

4. Twenge J.M. iGen: Why Today's Super-Connected Kids Are Growing Up Less Rebellious, More Tolerant, Less Happy – and Completely Unprepared for Adulthood. – New York: Atria Books, 2017. – 342 p.

5. Karimova V.M. Yoshlar psixologiyasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2019. – 256 b.

6. Facione P.A. Critical Thinking: What It Is and Why It Counts. – Millbrae, CA: Measured Reasons LLC, 2020. – 30 p.